

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 211 | Tarih 1-7 Temmuz

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 123 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

5 Temmuz: Türk polisi 29 ilde 108 kişiyi Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla gözaltına aldı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

1 Temmuz: İstanbul'da yerel makamlar tarafından yasaklanan LGBTQ Onur Yürüyüşü'ne yüzlerce kişi katıldı ve protestoculardan 15'i gözaltına alındı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

3 Temmuz: Türkiye'nin yayıncılık ve yayın akışını düzenleyen Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Osmanlı İmparatorluğu'nun son günlerinde Ermenilerin toplu katliamında "soykırımı" atıfta bulunduğu gerekçesiyle bağımsız radyo istasyonu Açık Radyo'nun yayın lisansını iptal etti.

4 Temmuz: Mezopotamya Kadın Gazeteciler Derneği (MKG) aylık raporunda Haziran ayında toplam 22 kadın gazetecinin mesleki faaliyetleri nedeniyle yargılandığını açıkladı.

4 Temmuz: Eski Ulaştırma Bakanı Cahit Turhan'ın Limak, Cengiz, Kolin ve Kalyon şirketlerinin ortak işlettiği Kuzey Marmara Otoyolu şirketine CEO olarak atanmasına ilişkin haberlere İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla erişim engeli getirildi.

4 Temmuz Suç örgütü lideri olduğu iddiasıyla yargılanan Ayhan Bora Kaplan hakkında yürütülen soruşturma kapsamında alınan ifadelerde bazı kamu görevlilerinin rüşvet aldığı ve görevlerini kötüye kullandığı, bu kişiler hakkındaki iddialara ilişkin yeni bir soruşturma başlatıldığı yönündeki haberlere İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

1 Temmuz: Hukuk fakültesi mezunu Özgür Taşçı'nın geçen yılki hakim adaylığı sınavında Türkiye ikincisi olmasına rağmen hakimlik mülakatında elenmesi, Türkiye'nin yargı ve kamu görevlerine yönelik mülakat sistemi hakkında ülke çapında tartışmalara yol açtı.

5 Temmuz: Adalet Bakanlığı, hapisteki işadami ve hayırsever Osman Kavala'nın avukatlarının, Kavala'nın

cezasını onayan kararını gözden geçirmesi için üst temyiz mahkemesine talimat verme yetkisini kullanmasını talep eden dilekçesini reddetti.

şiddet eylemlerinde en az 205 kadını öldürürken, aynı dönemde 117 kadın da şüpheli koşullar altında hayatını kaybetti.

KÜRT AZINLIK

4 Temmuz: Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında tutuklanan ve 16 Mayıs 2023 tarihinde tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılan sekiz Kürt gazeteciye altı yıl üç'er ay hapis cezası verildi.

6 Temmuz: Müebbet hapis cezasına çarptırılan Fermani Çetin'in şartlı tahliyesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) haklarını ihlal ettiğine hükmettiği disiplin cezaları nedeniyle altı yıl ertelendi.

CEZAEVİ KOŞULLARI

5 Temmuz: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), 1.760 kişilik kapasitesine rağmen 2.188 mahkûmun kaldığı Maltepe L Tipi Cezaevi'nde aşırı kalabalık ve yetersiz imkânlar olduğunu, işkence ve kötü muamele şikâyetlerinin giderilmediğini bildirdi.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

1 Temmuz: Bir grup kişi Pazar akşamı Kayseri'de Suriyelilere ait işyerlerini ve mülkleri hedef aldı; sosyal medyada paylaşılan videolarda bir marketin ateşe verildiği görülüyor.

3 Temmuz: Pazar gününden bu yana ülke genelinde mülteci toplumuna yönelik bir dizi saldırının ardından Salı günü Türk sosyal medyasında Suriyeli mültecileri hedef alan nefret söylemi patlak verdi.

3 Temmuz Pazar gününden bu yana Türkiye'nin çeşitli illerinde Suriyelilere yönelik ırkçı saldırılar devam ederken 17 yaşındaki Suriyeli mülteci işçi Ahmet Handan El Naif Salı günü Antalya'da öldürüldü.

5 Temmuz: Ülkedeki Suriye karşıtı şiddet dalgasının ortasında büyük bir veri ihlali, Türkiye'de ikamet eden 3 milyondan fazla Suriyeli mültecinin kişisel bilgilerini tehlikeye attı.

KADIN HAKLARI

4 Temmuz: Türkiye'de aile içi şiddeti izleyen bir platforma göre, 2024 yılının ilk altı ayında Türk erkekleri aile içi